

TEKSTY PRZYJĘTE

P8_TA(2015)0271

Wyzwania w zakresie bezpieczeństwa w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej i perspektywy na stabilność polityczną

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 9 lipca 2015 r. w sprawie wyzwań w zakresie bezpieczeństwa w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej i perspektyw na stabilność polityczną (2014/2229(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 8 i 21 Traktatu o Unii Europejskiej,
- uwzględniając Umowę o partnerstwie i współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi a Republiką Iraku, a także swoje stanowisko z dnia 17 stycznia 2013 r. dotyczące tej umowy¹,
- uwzględniając europejską strategię bezpieczeństwa z dnia 12 grudnia 2003 r. oraz oświadczenie Rady UE w sprawie wzmocnienia zdolności z dnia 11 grudnia 2008 r.,
- uwzględniając wspólny komunikat wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Komisji z dnia 8 marca 2011 r. zatytułowany „Partnerstwo na rzecz demokracji i wspólnego dobrobytu z południowym regionem Morza Śródziemnego”(COM(2011)0200),
- uwzględniając partnerstwo z Deauville zainicjowane przez G8 podczas szczytu szefów państw lub rządów w dniu 21 maja 2011 r. w Deauville;
- uwzględniając wspólny komunikat wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Komisji z dnia 25 maja 2011 r. zatytułowany „Nowa koncepcja działań w obliczu zmian zachodzących w sąsiedztwie”(COM(2011)0303),
- uwzględniając wspólny komunikat wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Komisji Europejskiej z dnia 6 lutego 2015 r. w sprawie elementów strategii regionalnej UE dla Syrii i Iraku oraz zagrożenia ze strony Da'iszu” (JOIN(2015)0002),

¹ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0023.

- uwzględniając deklarację przyjętą na trzecim posiedzeniu ministrów spraw zagranicznych Unii Europejskiej i Ligi Państw Arabskich (LPA) w Atenach w dniu 11 czerwca 2014 r. oraz protokół ustaleń podpisany w Brukseli w dniu 19 stycznia 2015 r. między Europejską Służbą Działań Zewnętrznych a Sekretariatem Generalnym Ligi Państw Arabskich,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 30 sierpnia 2014 r. w sprawie Iraku i Syrii,
- uwzględniając wyniki Międzynarodowej konferencji w sprawie pokoju i bezpieczeństwa w Iraku, która odbyła się w Paryżu w dniu 15 września 2014 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 17 listopada 2014 r. w sprawie procesu pokojowego na Bliskim Wschodzie,
- uwzględniając konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 15 grudnia 2014 r. dotyczące unijnej strategii regionalnej dla Syrii i Iraku,
- uwzględniając konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 9 lutego 2015 r. dotyczące zwalczania terroryzmu,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 marca 2011 r. w sprawie stosunków Unii Europejskiej z Radą Współpracy Państw Zatoki¹,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie podejścia UE do Iranu²,
- uwzględniając swoją rezolucję z 14 grudnia 2011 r. w sprawie przeglądu europejskiej polityki sąsiedztwa³,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 maja 2012 r. w sprawie handlu na rzecz przemian: strategii handlowej i inwestycyjnej UE dla krajów południowego regionu Morza Śródziemnego w następstwie arabskiej wiosny⁴,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Arabii Saudyjskiej – jej stosunków z UE oraz jej roli na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej⁵,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 18 września 2014 r. w sprawie sytuacji w Iraku i Syrii oraz ofensywy Państwa Islamskiego, w tym prześladowań mniejszości⁶,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2015 r. w sprawie sytuacji w Libii⁷,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 lutego 2015 r. w sprawie kryzysu humanitarnego w Iraku i Syrii, w szczególności w związku z Państwem Islamskim⁸,

¹ Dz.U. C 247 E z 17.8.2012, s. 1.

² Dz.U. C 199 E z 7.7.2012, s. 163.

³ Dz.U. C 168 E z 14.6.2013, s. 26.

⁴ Dz.U. C 261 E z 10.9.2013, s. 21.

⁵ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0207.

⁶ Teksty przyjęte, P8_TA(2014)0027.

⁷ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0010.

⁸ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0040.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 marca 2015 r. w sprawie stosunków UE z Ligą Państw Arabskich i współpracy w zwalczaniu terroryzmu¹,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 marca 2015 r. w sprawie ostatnich ataków i uprowadzeń dokonanych przez Państwo Islamskie/Daisz na Bliskim Wschodzie, zwłaszcza wobec Asyryjczyków²,
 - uwzględniając konkluzje z posiedzenia przedstawicieli samorządowych władz miejskich z Libii, które zostało zwołane w dniu 23 marca 2015 r. w Brukseli przez misję ONZ ds. wspierania Libii i zorganizowane przez Unię Europejską,
 - uwzględniając odbyte w dniu 13 kwietnia 2015 r. w Barcelonie posiedzenie ministrów spraw zagranicznych państw UE i krajów południowego basenu Morza Śródziemnego, zorganizowane przez Hiszpanię, prezydencję łotewską i UE w celu omówienia przyszłości sąsiedztwa europejskiego,
 - uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2139 (z 2014 r.), 2165 (z 2014 r.) i 2191 (z 2014 r.), w których upoważniono ONZ i jego partnerów do udzielania transgranicznej humanitarnej pomocy i po obu stronach linii frontu w Syrii bez zgody państwa syryjskiego,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych oraz opinię Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A8-0193/2015),
- A. mając na uwadze, że konflikty w Syrii, Iraku, Jemenie i Libii oraz rosnące napięcia w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej (MENA) stanowią główne źródła destabilizacji tego regionu; mając na uwadze, że istnieje połączenie pomiędzy frontami Sahelu i Bliskiego Wschodu w walce z terroryzmem oraz że fronty te znajdują się w pobliżu wrażliwego regionu Rogu Afryki; mając na uwadze, że konsekwencje takiej sytuacji dla bezpieczeństwa w całym regionie są katastrofalne, ponieważ trwale szkodzą rozwojowi politycznemu i gospodarczemu, kluczowym infrastrukturom i spójności demograficznej w regionie; mając na uwadze, że wydarzenia te stanowią poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa europejskiego, dla obywateli i ich interesów; mając na uwadze dużą liczbę ofiar wśród ludności cywilnej i akty terroru wymierzone przeciwko ludności; mając na uwadze poważne naruszenia praw człowieka i prawa humanitarne, w szczególności wobec mniejszości etnicznych i religijnych; mając na uwadze, że konflikty te prowadzą do poważnego kryzysu humanitarne i masowych przemieszczeń ludności oraz powodują wyjątkowo trudne warunki życia dla uchodźców i przyjmujących ich wspólnot; mając na uwadze utrzymujące się trudności z określeniem spójnej strategii rozwiązywania konfliktów i zorganizowaniem pluralistycznych dialogów z uprawomocnionymi do tego i wiarygodnymi stronami konfliktów;
- B. uwzględniając, że różne skutki arabskiej wiosny w krajach, w których ona nastąpiła, oraz stopień kompleksowości i konieczność walki przeciwko Państwu Islamskiemu i innym organizacjom terrorystycznym powodują, że konieczny jest przegląd działań UE

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0077.

² Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0071.

w regionie Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu, opierający się na nowo powstałych założeniach; mając na uwadze, że konieczne jest nasilenie presji na autorytarne reżimy w celu wprowadzenia integracyjnych strategii politycznych; uwzględniając, że cel stabilizacji w tym regionie jest wyzwaniem nie tylko z zakresu bezpieczeństwa, lecz stanowi też wyzwanie gospodarcze, polityczne i społeczne, co wymaga od UE i jej państw członkowskich wypracowania strategicznej, całościowej i wieloczynnikowej polityki oraz pełnej współpracy z zainteresowanymi stronami z tego regionu w perspektywie średnio- i długoterminowej;

- C. mając na uwadze, że organizacja terrorystyczna ISIL/Daisz rozpoczęła systematyczne kampanie czystek etnicznych na północy Iraku i Syrii, dopuszczając się wobec mniejszości etnicznych i wyznaniowych zbrodni wojennych obejmujących masowe doraźne zabójstwa i uprowadzenia; mając na uwadze, że ONZ informowała już o ukierunkowanych zabójstwach, przymusowych nawróceniach, uprowadzeniach, sprzedawaniu kobiet, niewolnictwie kobiet i dzieci, rekrutowaniu dzieci do samobójczych zamachów bombowych oraz o wykorzystywaniu seksualnym i nadużyciach fizycznych i torturach; mając na uwadze, że celem ISIL/Daisz były społeczności chrześcijan, jazydów, Turkmenów, Szabaków, jarsenitów, Sabejczyków i szyitów, a także wielu Arabów i muzułmańskich sunnitów;
- D. mając na uwadze fakt, że na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej nastąpiła poważna zmiana sytuacji geopolitycznej, która może naruszyć w zasadniczy i w nieprzewidywalny sposób równowagę regionalną; mając na uwadze, że kryzysy i konflikty nabierają tempa, nasila się ich wymiar polityczny, etniczny i wyznaniowy, grupy paramilitarne rosną w siłę, a niektóre państwa lub rządy w regionie są coraz słabsze lub chylą się ku upadkowi; mając na uwadze liczne naruszenia praw człowieka, które z tego wynikają; mając na uwadze, że kraje regionu MENA mają wraz ze społecznością międzynarodową wspólny interes w zakresie bezpieczeństwa, polegający na zwalczaniu terroryzmu i wspieraniu prawdziwych demokratycznych reform obejmujących wszystkich obywateli w regionie;
- E. mając na uwadze, że konflikty w Iraku i w Syrii, a także konflikt w Jemenie i Libii, wzmagają napięcia w regionie i na skalę międzynarodową; mając na uwadze, że kwestie religijne i etniczne podlegają instrumentalizacji i są wykorzystywane do osiągnięcia celów politycznych i władzy; mając na uwadze, że stwarza to ryzyko konfrontacji między sunnitami i szyitami poza ich bezpośrednim obszarem geograficznym;
- F. mając na uwadze, że Tunezja jest najdoskonalszym przykładem demokratyzacji po powstaniach w krajach arabskich, ale że padła ofiarą ataku terrorystycznego ISIL/Daisz w dniu 18 marca 2015 r., co przypomina o konieczności silnego i nieustającego wsparcia dla krajów w regionie, a zwłaszcza Tunezji;
- G. mając na uwadze, że zgodnie z wytycznymi UE z 2008 r. w sprawie aktów przemocy wobec kobiet i dziewcząt promowanie praw kobiet i równości płci powinno stanowić podstawowy element dialogu dotyczącego polityki i praw człowieka między UE a krajami regionu Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej (MENA); mając na uwadze, że zaangażowanie i wzmacnianie pozycji kobiet w sferze publicznej, politycznej, ekonomicznej i kulturalnej w krajach regionu MENA ma kluczowe znaczenie dla wspierania stabilności, pokoju i dobrobytu gospodarczego w dłuższym okresie; mając na uwadze, że wzmacnianie pozycji kobiet i dziewcząt poprzez edukację ma kluczowe znaczenie dla wspierania ich roli we wszystkich tych sferach; mając na uwadze, że

organizacje społeczeństwa obywatelskiego działające na rzecz praw kobiet i równouprawnienia płci mogą odgrywać ważną rolę we wzmacnianiu pozycji kobiet w krajach regionu MENA;

- H. mając na uwadze, że wpływy państw członkowskich w regionie są bardzo nierówne; mając na uwadze, że zachodzi potrzeba zwiększenia wpływu Unii Europejskiej; mając na uwadze, że długofalowa stabilność polityczna i gospodarcza regionu MENA to kwestia o strategicznym znaczeniu dla UE; mając na uwadze, że Unia musi w związku z tym odgrywać pierwszoplanową rolę w promowaniu rozwiązywania konfliktów i demokratycznego sprawowania rządów w regionie MENA;
- I. mając na uwadze, że w przeszłości pomoc UE dla krajów regionu MENA była zbyt fragmentaryczna i nie dostosowywano jej wystarczająco szybko do potrzeb politycznych i gospodarczych tych krajów, co niekorzystnie wpłynęło na zdolność UE do odgrywania ważnej roli w tym regionie;
- J. mając na uwadze, że w przeszłości pomoc UE dla krajów regionu MENA, w szczególności w ramach Europejskiej Polityki Sąsiedztwa (EPS), zbyt często opierała się na tej samej nieodróżnianej koncepcji strategicznej, bez uwzględnienia w wystarczający sposób specyficznej sytuacji poszczególnych państw i bez identyfikowania partnerów społeczeństwa obywatelskiego wymagających wsparcia i pomocy w zakresie budowania potencjału; mając na uwadze, że próby przemian demokratycznych podjęte w następstwie arabskiej wiosny wymagają aktywnego wsparcia w oparciu o zorganizowane, długoterminowe podejście;
- K. mając na uwadze, że poważne zmiany w regionie MENA mają wpływ na zdolność UE w zakresie promowania jej wartości politycznych i demokratycznych; mając na uwadze, że takie zmiany mają wpływ na rozwój stosunków gospodarczych UE z odnośnymi krajami i mogą stanowić zagrożenie dla jej bezpieczeństwa energetycznego;
- L. mając na uwadze, że zmuszona do podjęcia nagłych środków w odpowiedzi na kolejne kryzysy, których nie udało się przewidzieć w krajach regionu MENA pomimo pewnych sygnałów, UE nie była w stanie przeanalizować kluczowych elementów lub uporać się ze złożonością sytuacji, oczekiwaniami i perspektywami powstałymi w wyniku powstań w krajach arabskich w 2011 r.; mając na uwadze, że przede wszystkim UE nie odpowiedziała na konieczność długofalowej strategii w celu utrzymania i wsparcia przemian demokratycznych, rozwoju gospodarczego i stabilności politycznej; mając na uwadze, że na podstawie mandatu udzielonego przez Radę Europejską w grudniu 2013 r. wysoka przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa (wiceprzewodnicząca/wysoka przedstawiciel) rozpoczęła istotny proces strategicznej refleksji; mając na uwadze, że w celu dokonania przeglądu Europejskiej Polityki Sąsiedztwa (EPS) Komisja Europejska i Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ) zainicjowały szeroki proces konsultacji; mając na uwadze, że ustanowienie ESDZ umożliwi analizę polityczną i strategiczną w odniesieniu do poszczególnych krajów, co powinno stanowić kluczowy element planowania pomocy dla krajów w regionie, w tym w ramach EPS;
- M. mając na uwadze, że UE, aby móc wywierać pozytywny wpływ na kraje regionu MENA, musi być w stanie zaoferować więcej niż tylko perspektywę współpracy gospodarczej, zwłaszcza oferując partnerstwo polityczne i strategiczne na dużą skalę;

- N. mając na uwadze, że w atakach, do których doszło między 26 a 30 czerwca 2015 r. w Tunezji, Kuwejcie i Jemenie i do których przyznał się ISIL/Daisz, śmierć poniosło 92 osoby, a kilka setek innych zostało rannych; mając na uwadze, że ataki te ponownie uwidaczniają konieczność skutecznego zajęcia się wyzwaniami w dziedzinie bezpieczeństwa oraz brakiem politycznej stabilności w regionie;

Reagowanie na zagrożenia i poprawa sytuacji w zakresie bezpieczeństwa

1. wzywa UE i jej państwa członkowskie do zajęcia się głębokimi przyczynami szybko pogarszającej się sytuacji w regionie MENA za pomocą kompleksowego i ambitnego podejścia; popiera międzynarodową kampanię przeciwko ISIL/Daisz i z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie partnerów koalicyjnych do współpracy nad wspólną strategią; z zadowoleniem przyjmuje w szczególności działania państw członkowskich UE, które uczestniczą w koalicji międzynarodowej przeciw ISIS, zarówno poprzez bezpośrednie ostrzały, jak i poprzez uczestnictwo w działaniach o charakterze logistycznym, finansowym i humanitarnym; wzywa jednak do większej mobilizacji we wszystkich sferach i kładzie nacisk na konieczność lepiej skoordynowanych działań; zauważa, że działania te mogłyby być w użyteczny sposób skoordynowane pod auspicjami UE, w razie konieczności jako część operacji w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (WPBiO), i w tym celu apeluje do UE o zapewnienie wystarczającej zdolności operacyjnej oraz o ustanowienie prawdziwej wspólnej obrony europejskiej; podkreśla jednak, że należy znaleźć dostosowaną do sytuacji odpowiedź, opartą na zróżnicowanych uwarunkowaniach politycznych i międzyregionalnych, na kwestię zwalczania ISIL/Daisz, Frontu Obrony Ludności Lewantu i innych ugrupowań terrorystycznych; wzywa UE, by odgrywała rolę głównego inicjatora regionalnego dialogu obejmującego wszystkie zainteresowane strony w regionie, w szczególności LPA, Arabię Saudyjską, Egipt, Turcję i Iran; przypomina o znaczeniu zaspokajania uzasadnionych żądań ludności lokalnej, zwłaszcza wyrażonych podczas Arabskiej Wiosny w 2011 r., w celu zapewnienia długoterminowej stabilności w regionie; odnotowuje niedawne oświadczenie LPA o utworzeniu stałej jednostki szybkiego reagowania, ze szczególnym naciskiem na zwalczanie ISIS i innych powstających ugrupowań terrorystycznych;
2. podkreśla znaczenie stałej obecności politycznej UE, na możliwie najwyższym poziomie, dla zapewnienia długoterminowego strategicznego dialogu politycznego i wspólnej prawdziwej refleksji z krajami regionu MENA na temat tego, czego potrzebują do osiągnięcia wewnętrznej stabilności regionalnej; podkreśla, że jedynie zdolność Unii Europejskiej do przemawiania jednym głosem spowoduje, że Unia stanie się skutecznym graczem na arenie międzynarodowej; wzywa zatem UE do pilnego ustanowienia prawdziwej wspólnej polityki zagranicznej obejmującej ścisłą koordynację działań zewnętrznych i wewnętrznych; apeluje do wiceprzewodniczącej/wysokiej przedstawiciel o działanie we współpracy z ministrami spraw zagranicznych lub polityków uznanych przez podmioty tego regionu, aby – pod jej przewodnictwem i w imieniu Unii – zapewnić stały dialog na wysokim szczeblu z państwami tego regionu; przypomina i konieczności zidentyfikowania głównych krajów partnerskich i polegania na nich w celu zapewnienia stabilności politycznej i bezpieczeństwa w perspektywie długoterminowej;
3. podkreśla znaczenie i konieczność skutecznego wdrożenia w 2015 r. następujących inicjatyw: projektów w zakresie wspierania budowania potencjału we współpracy z krajami Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej, przeciwdziałania radykalizacji i

ekstremizmowi odwołującemu się do przemocy, wspierania współpracy międzynarodowej, zajmowania się przyczynami bieżących kryzysów i zacieśnienia partnerstwa z kluczowymi krajami, w tym zintensyfikowania dialogu politycznego z LPS, Organizacją Współpracy Islamskiej (OWI), Unią Afrykańską (UA) i innymi odnośnymi regionalnymi strukturami koordynującymi, np. z Grupą Pięciu na rzecz Sahelu;

4. kładzie nacisk na fakt, że stabilność i bezpieczeństwo w krajach regionu MENA mają kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa UE; przypomina, że ISIL/Daisz i inne organizacje terrorystyczne są zakorzenione w Iraku i Syrii od wielu lat i dążą do uzyskania wpływu w regionie; zauważa, że zwycięstwa tego ugrupowania są wynikiem kryzysów instytucjonalnych, demokratycznych i w dziedzinie bezpieczeństwa w tych krajach oraz nieszczelności ich wspólnej granicy; podkreśla, że zdolność rekrutacji i ekspansja ISIL/Daisz oraz Frontu Obrony Ludności Lewantu są napędzane kryzysami gospodarczymi, politycznymi, społecznymi i kulturowymi dotyczącymi ten region; wzywa UE do oceny głębokich przyczyn zjawiska radykalizacji i do przyjęcia globalnego podejścia nastawionego na bezpieczeństwo, zdolność sprawowania demokratycznych rządów, rozwój polityczny, gospodarczy, społeczny i kulturowy, przy czym wiodącą zasadą powinien być pluralizm; wyraża przekonanie, że o ile nie znalezione zostanie praktyczne i trwałe rozwiązanie tych problemów, to wszelkie działania mające na celu neutralizację zagrożenia, jakie stanowi ISIL/Daisz i inne ugrupowania terrorystyczne, napotka na zwiększone i utrzymujące się trudności;
5. przyjmuje do wiadomości przeznaczenie 400 mld EUR na strategię UE zatytułowaną „Elementy unijnej strategii regionalnej dla Syrii i Iraku, a także zagrożenie stwarzane przez ISIL/Daisz”, z czego 400 mln EUR przeznaczono na pomoc humanitarną; z zadowoleniem przyjmuje starania UE na rzecz dostosowania unijnej pomocy humanitarnej do konkretnych potrzeb wynikających z płci i wieku; wzywa do poświęcenia szczególnej uwagi Jordani i Libanowi, które to kraje przyjmują największą liczbę uchodźców w stosunku do liczby ludności; podkreśla znaczenie tego, by oba te kraje ułatwiały bezpieczne dotarcie uchodźców na ich terytorium i przestrzegały zasady non-refoulement; przypomina również o konsekwencjach kryzysu związanego z uchodźcami dla Regionalnego Rządu Kurdystanu w Iraku; wyraża zaniepokojenie faktem, że obozy dla uchodźców, wskutek panującego tam skrajnego ubóstwa i nędzy, mogą stać się źródłem radykalizacji postaw; wyraża przekonanie, że stanowią one na dłuższą metę czynniki destabilizacyjne dla krajów przyjmujących uchodźców i dlatego domaga się znalezienia długofalowych rozwiązań, które okażą się pomocne zarówno dla uchodźców, jak i krajów przyjmujących; wzywa UE do współpracy z innymi partnerami, szczególnie UNHCR i UNICEF, w celu zajęcia się utrzymującymi się problemami w obozach dla uchodźców i przesiedleńców wewnętrznych w Iraku, Jordani, Libanie i Turcji, szczególnie w odniesieniu do braku szkolnictwa dla młodzieży i dzieci; z zadowoleniem przyjmuje środki na rzecz ludności krajów przyjmujących przewidziane w nowej strategii oraz Instrumencie na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju (IcSP); wzywa wszystkie państwa członkowskie UE, aby w odniesieniu do kryzysu związanego z uchodźcami zwiększyły swoje zaangażowanie w postaci zasobów finansowych i przesiedlania uchodźców w szczególnie trudnej sytuacji;
6. zwraca uwagę na stały wzrost wniosków o azyl z Syrii i Iraku; wzywa państwa członkowskie UE do wzmożenia wysiłków w odniesieniu do przyjmowania osób ubiegających się o azyl oraz szybkiego uporania się z nawarstwionymi

nierozstrzygniętymi sprawami;

7. z zadowoleniem przyjmuje udział niektórych krajów regionu MENA w międzynarodowej koalicji przeciw ISIL/Daisz; wzywa rządy tych państw i społeczność międzynarodową do podwojenia wysiłków w celu zwalczania finansowania terroryzmu międzynarodowego i wojen w Syrii i Libii; ponownie wzywa rządy wszystkich krajów regionu do zapobiegania finansowaniu lub ułatwianiu finansowania przez osoby fizyczne oraz prywatne i publiczne podmioty organizacji terrorystycznych bądź osób lub firm powiązanych z syryjskim rządem, objętym sankcjami UE, które muszą być wystarczająco surowe; wzywa do ich udziału w systemach współpracy regionalnej na rzecz monitorowania ruchów finansowych, dzięki nawiązaniu współpracy z Radą Współpracy Państw Zatoki (RWPZ), LPA, OIC i instytucjami UE; podkreśla pilną potrzebę wprowadzenia skutecznego systemu kar w koordynacji z LPA, OIC i RWPZ, tak by położyć kres finansowaniu ISIL/Daisz przez podmioty międzynarodowe i komercjalizacji nielegalnie produkowanej ropy przez organizacje terrorystyczne; podkreśla również w tym względzie pilną potrzebę większej współpracy pomiędzy organami celnymi na granicy Turcji, Iraku i Syrii, aby uniemożliwić ISIL/Daisz sprzedawanie nielegalnej ropy;
8. podkreśla znaczenie długoterminowego strategicznego i zorganizowanego dialogu z LPA, OIC i RWPZ; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje oświadczenie przyjęte w Atenach w dniu 11 czerwca 2014 r. oraz protokół ustaleń ze stycznia 2015 r. i wzywa do ich pełnej realizacji; podkreśla kluczowe znaczenie organizacji częstych szczytów między UE a LPA, OIC i RWPZ; podkreśla kluczową rolę, jaką ma do odegrania LPA w zakresie wychodzenia z kryzysów; jest przekonany, że wspomniane kryzysy uwypuklają potrzebę przekształcenia LPA, decyzją jej państw członkowskich, w prawdziwy organ decyzyjny, dysponujący możliwością przyjmowania wiążących decyzji; odnotowuje współpracę strategiczną między Unią Europejską a RWPZ; podkreśla, że RWPZ może wywierać pozytywny i polityczny wpływ na zarządzanie kryzysami i konfliktami w krajach regionu MENA;
9. podkreśla również znaczenie regionalnych dialogów z Turcją i Iranem; z zadowoleniem przyjmuje porozumienie osiągnięte niedawno przez państwa UE3+3 i Iran w sprawie irańskiego programu jądrowego i ma nadzieję, że przekształci się ono w uzgodnionym terminie w ostateczne kompleksowe porozumienie; wzywa wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel i państwa członkowskie do przeprowadzenia, w razie ostatecznego porozumienia w sprawie kwestii jądrowej, gruntownych konsultacji z Iranem i zapewnienia jednocześnie jego zobowiązania do nierozprzestrzeniania do czasu potwierdzenia przez odpowiednie organy międzynarodowe, w tym MAEA; w tym celu wzywa UE do aktywnego zaangażowania się w promowanie działań służących budowanie zaufania pomiędzy Iranem i Arabią Saudyjską; podkreśla konieczność zacieśnienia współpracy z Turcją w zakresie walki z terroryzmem; kładzie nacisk na kluczową rolę, jaką Turcja, jako członek NATO, może odegrać w walce z ISIL/Daisz i w stabilizacji Iraku i Syrii; wzywa Turcję do wyjaśnienia pewnych niejasności i do odgrywania w pełni roli siły stabilizującej w regionie dzięki skutecznym kontrolom granicy z Syrią i bardziej aktywnemu udziałowi w walce z ISIL/Daisz we współpracy z UE;
10. wzywa kraje w regionie do powstrzymania się od eksportowania terroryzmu i broni do krajów sąsiadujących, ponieważ mogłoby to jeszcze bardziej destabilizująco wpłynąć na tamtejszą sytuację;

11. przypomina o potrzebie stworzenia warunków dla wznowienia negocjacji pokojowych między Izraelem a Autonomią Palestyńską w celu osiągnięcia docelowego rozwiązania konfliktu w oparciu o koncepcję dwóch państw współistniejących obok siebie w pokoju i bezpieczeństwie, w oparciu o granice z 1967 r. i z Jerozolimą jako stolicą obu państw zgodnie z prawem międzynarodowym; ponownie wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu gwałtownie pogarszającej się sytuacji humanitarnej w Strefie Gazy; jest głęboko zaniepokojony izraelską polityką zasiedlania na Zachodnim Brzegu; jest głęboko zaniepokojony impasem w rozmowach i narastającymi napięciami między Izraelczykami i Palestyńczykami; wzywa w związku z tym do podjęcia poważnych i wiarygodnych starań przez obie strony oraz UE i wspólnotę międzynarodową; z zadowoleniem przyjmuje i popiera determinację wysokiej przedstawiciel F. Mogherini, by UE zwiększyła swe zaangażowanie w proces pokojowy na Bliskim Wschodzie i potwierdziła swoją rolę pośrednika procesu pokojowego; wzywa wszystkie strony do powstrzymania się od wszelkich działań, które mogłyby pogorszyć sytuację, takich jak podżeganie, prowokacje, nadmierne użycie siły czy odwet; ponawia swoje pełne poparcie dla arabskiej inicjatywy pokojowej z 2002 r. i wzywa kraje LPA i Izrael do wprowadzenia jej w czyn; podkreśla, że jakiegokolwiek dyskusje w sprawie wznowienia procesu pokojowego i kontroli administracyjnej i politycznej Strefy Gazy przez Autonomię Palestyńską byłyby zdecydowanie bardziej owocne, jeśli udział w nich wzięłaby również LPA; podkreśla kluczową rolę odegraną przez Egipt w uzyskaniu ostatecznego zawieszenia broni w konflikcie między Hamasem a Izraelem latem 2014 r.; wzywa międzynarodowych darczyńców do przestrzegania zobowiązań podjętych na konferencji w Kairze w październiku 2014 r.;
12. wyraża pełne i całkowite poparcie dla konkretnych działań podejmowanych przez UE w ramach stanowczej WPBiO dążącej do propagowania stabilności i bezpieczeństwa krajów regionu MENA; wyraża ubolewanie w związku z tym, że misje i operacje WPBiO podjęte w tym regionie (EUBAM Libya, EUPOL COPPS i EUBAM Rafah) prowadzone są na zbyt małą skalę i nie nadążają za kwestiami bezpieczeństwa w tym regionie oraz wzywa do ponownej strategicznej oceny tych działań; zwraca uwagę na ważną rolę, jaką UE mogłaby odegrać w ramach tego zaangażowania w przestrzeganie praw człowieka i rządów prawa, udzielając konkretnej pomocy i szkoleń w zakresie szczególnych umiejętności w dziedzinie reformy sądownictwa karnego, SSR i DDR, kontroli granic, walki z terroryzmem i radykalizacją oraz zapobiegania handlowi bronią, narkotykami i ludźmi; wzywa do poświęcenia szczególnej uwagi Libii; podkreśla znaczenie, jakie ma dialog i współpraca z LPA i Unią Afrykańską, aby kraje partnerskie mogły rozwijać umiejętności i wyposażyć się w konieczne zasoby wojskowe i ludzkie w celu zwalczania terroryzmu;
13. stanowczo sprzeciwia się wykorzystywaniu dronów do pozasądowego i eksterytorialnego zabijania podejrzanych o terroryzm i domaga się wprowadzenia zakazu wykorzystywania dronów do tego celu;
14. zwraca się do władz w państwach członkowskich UE i w krajach Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej o utrzymanie zakazu tortur, jak określono przede wszystkim w Konwencji ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, którą większość z nich podpisała i ratyfikowała; ponownie podkreśla, że zeznania wymuszone torturami są nieważne, i potępia tę praktykę;
15. jest szczególnie zaniepokojony faktem, że kolejne kryzysy polityczne w tym regionie

obniżyły zdolności wywiadowcze państw członkowskich; przypomina, jak duże znaczenie ma propagowanie lepszej współpracy między państwami członkowskimi UE a krajami regionu MENA w zakresie walki z terroryzmem z zastrzeżeniem praw człowieka i ram prawa międzynarodowego; wzywa do systematycznej i efektywnej współpracy tych krajów z Europolami i Interpołem, w celu wspierania tych państw w tworzeniu niezbędnych struktur i mobilizowaniu zasobów w dziedzinie walki z terroryzmem, zwalczania terroryzmu i przestępczości zorganizowanej, w tym handlu ludźmi, poprzez opracowanie zintegrowanych systemów obronnych mających na celu przede wszystkim ochronę praw człowieka każdej zainteresowanej osoby, z zastrzeżeniem istnienia odpowiednich gwarancji dotyczących praw człowieka; podkreśla znaczenie dialogu 5+5, który uzupełnia działania Unii na rzecz regionu śródziemnomorskiego i umożliwia działanie na polu współpracy na rzecz bezpieczeństwa; podkreśla konieczność wyeliminowania utrzymujących się braków we współpracy z krajami pochodzenia, tranzytu i przeznaczenia zagranicznych bojowników; wzywa państwa członkowskie UE do łączenia swoich zasobów, do wzmocnienia istniejących mechanizmów (Frontex, EUROSUR) oraz do utworzenia europejskiego systemu PNR w celu poprawy kontroli na granicach zewnętrznych UE; podkreśla, że należy pogłębić aktywną współpracę między ministrami spraw zagranicznych i ministrami spraw wewnętrznych, w szczególności w dziedzinie współpracy sądowej i policyjnej oraz wymiany informacji;

16. podkreśla pilną potrzebę znalezienia politycznego rozwiązania konfliktu w Syrii; utrzymuje, że osiągnięcie trwałego rozwiązania wymaga prowadzonego przez Syryjczyków pluralistyczny proces polityczny prowadzący do transformacji, na podstawie komunikatu z Genewy z dnia 30 czerwca 2012 r. i zgodnie z odnośnymi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ, tak aby zachować jedność, suwerenność i integralność terytorialną tego kraju; z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Narodowej Koalicji Syryjskich Sił Rewolucyjnych i Opozycyjnych, by rozszerzyć jej skład i podjąć współpracę z innymi grupami opozycyjnymi, w tym dzięki niedawnemu spotkaniu z Krajową Komisją Koordynacyjną, którego celem było określenie poglądów opozycji na transformację polityczną; popiera wysiłki specjalnego wysłannika ONZ Staffana de Mistury na rzecz zaprzestania konfliktów zbrojnych i wznowienia dialogu politycznego; podkreśla znaczenie zabezpieczenia i wspierania demokratycznej opozycji syryjskiej; przypomina o konieczności rozliczenia się ze zbrodni przeciwko ludzkości, zbrodni wojennych i rażących przypadków łamania praw człowieka, których dopuścił się reżim Baszara Al-Assada podczas tego konfliktu;
17. domaga się, by wszelkie inicjatywy zmierzające do zaprzestania walk w Syrii brały pod uwagę wymogi międzynarodowego prawa humanitarne i międzynarodowego prawa człowieka, które ma zastosowanie zarówno podczas wojny, jak i pokoju, a także międzynarodowego prawa karnego; wzywa Unię Europejską do zwiększenia presji na reżim Baszara al-Assada, tak aby przestrzegał on rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2139 (2014), 2165 (2014) i 2191 (2014), oraz do wzmocnienia wysiłków na rzecz udzielania pomocy humanitarnej, w tym na obszarach kontrolowanych przez umiarkowaną opozycję syryjską, i do wspierania budowania jej potencjału; z zadowoleniem przyjmuje zobowiązania podjęte podczas trzeciej konferencji w Kuwejcie i wzywa UE oraz innych międzynarodowych darczyńców do wypełnienia swoich zobowiązań finansowych w odpowiedzi na kryzys syryjski; popiera zalecenie Komisji, aby wesprzeć przywrócenie administracji i usług publicznych w zdewastowanych regionach Syrii, i pilnie wzywa do wspomaganie odbudowy miasta Kobane;

18. wyraża głębokie zaniepokojenie pogarszającą się od czterech lat sytuacją humanitarną w Syrii; odnotowuje pogorszenie się dostępu do pomocy humanitarnej w rezultacie celowego blokowania pomocy, któremu należy bezzwłocznie położyć kres; z dużym zaniepokojeniem zauważa, że w ostatnich dwóch latach prawie podwoiła się liczba osób żyjących na terenach, które są trudno dostępne lub wręcz niedostępne dla agencji pomocowych;
19. zauważa, że gwałty wojenne na kobietach i dziewczynkach zostały udokumentowane, zwłaszcza w Syrii, Iraku i na terytoriach kontrolowanych przez Daisz; usilnie wzywa do zaoferowania kobietom, które padły ofiarą gwałtu w kontekście konfliktu zbrojnego, pełnego wachlarza usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, w tym aborcji, w finansowanych przez UE ośrodkach humanitarnych zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym, rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ i wspólnym artykułem 3 konwencji genewskich, gwarantującym wszelką niezbędną opiekę medyczną rannym i chorym, bez dyskryminacji;
20. podkreśla, że rząd Iraku powinien wspierać system podziału odpowiedzialności politycznej, władzy i zysku z ropy naftowej w sposób pluralistyczny, czyli z uwzględnieniem wszystkich religijnych i etnicznych społeczności w kraju, a zwłaszcza mniejszości sunnickich; apeluje, by taki system podziału był zasadniczym warunkiem realizacji umowy o partnerstwie i współpracy między UE a Irakiem; wzywa rząd Iraku, by bezzwłocznie zapewnił ochronę mniejszościom etnicznym i religijnym, zapobiegł przemocy stosowanej przez bojówki szyickie wobec mniejszości sunnickich oraz udzielił uchodźcom uciekającym przed terrorem ISIS bezpiecznego schronienia i podstawowej pomocy; odnotowuje porozumienie osiągnięte przez rząd Iraku i Regionalny Rząd Kurdystanu w Iraku i wzywa do jego pełnego wdrożenia, a także apeluje do Iraku o pełne poszanowanie uprawnień finansowych Regionalnego Rządu Kurdystanu, przewidzianych w konstytucji; podkreśla znaczenie dalszego zacieśniania współpracy między Bagdadem a Irbilem i zachęca do dalszych wysiłków w tym kierunku z myślą o zapewnieniu bezpieczeństwa i dobrobytu gospodarczego w Iraku i w regionie; zachęca UE do przyczyniania się do budowania politycznego, administracyjnego i wojskowego potencjału rządu irackiego, w szczególności w celu stawienia czoła wyzwaniom, jakie stwarza kryzys społeczno-gospodarczy i niewystarczająca ochrona praw człowieka;
21. jest przekonany, że w celu osiągnięcia długotrwałego bezpieczeństwa w regionach, z których wyparto już ISIS lub inne grupy terrorystyczne, konieczna jest dalsza stabilizacja tych obszarów; zwraca uwagę, że w tym celu należy zapewnić pomoc humanitarną, programy rozminowywania i działania policyjne;
22. zdecydowanie potępia atak na muzeum Bardo w Tunisie w dniu 18 marca 2015 r., do którego przyznaje się Państwo Islamskie; jest zaniepokojony zdolnością sieci terrorystycznych do stymulowania rekrutacji w kraju zarządzanym przez rząd jedności narodowej, w którego skład wchodzi umiarkowana partia islamistyczna Ennahda; jest także zaniepokojony nieszczęsną granicą Tunezji z Libią, która jest ewidentnie wykorzystywana do przemytu broni i narkotyków, oraz z zadowoleniem przyjmuje współpracę w ostatnim czasie między Tunezją a UE i jej państwami członkowskimi w tym względzie; wyraża zaniepokojenie w związku z masowym napływem uchodźców libijskich do Tunezji, wywierającym silną presję na stabilność tego kraju, oraz z zadowoleniem przyjmuje organizację ich przyjęcia ze strony Tunezji, gdzie obecnie przebywa ponad milion uchodźców libijskich; podkreśla znaczenie kontynuowania i

zacieśniania współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa dla UE i Tunezji, w szczególności poprzez tworzenie wspólnych programów na rzecz bezpieczeństwa; uważa, że zasadnicze znaczenie ma zapewnienie większego wsparcia dla kwestia Tunezji poprzez podjęcie konkretnych zobowiązań również z punktu widzenia gospodarczego i inwestycyjnego, aby wspomóc kruchy proces transformacji demokratycznej, zważywszy że powodzenie doświadczenia tunezyjskiego leży w interesie całego regionu i UE; apeluje do Komisji, by podkreśliła znaczenie demokratyzacji oraz wykonała symboliczny gest po zakończeniu powstań arabskich, organizując w Tunisie szczyt UE–MENA;

23. wyraża głębokie zaniepokojenie pogorszeniem się warunków bezpieczeństwa i sytuacji humanitarnej w Libii; wyraża głębokie zaniepokojenie ekspansją grup terrorystycznych w kraju, zwłaszcza ugrupowania ISIL/Daisz, które wykorzystuje próżnię polityczną i eskalację przemocy; podkreśla, jak ważne są pilne działania w celu ograniczenia i wyeliminowania wpływu organizacji terrorystycznych na terytorium Libii; jest poruszony szczególnie poważną sytuacją na południu kraju, ponieważ obszar ten wykorzystywany jest jako baza dla przestępczości zorganizowanej i uzbrojonych ugrupowań; podkreśla potrzebę zachowania integralności terytorialnej i jedności państwowej Libii, co możliwe jest tylko dzięki polityce angażującej wszystkie odpowiednio określone podmioty; potwierdza swoje poparcie dla rozmów prowadzonych pod auspicjami ONZ przez specjalnego przedstawiciela Sekretarza Generalnego ONZ Bernardino Léona, których celem jest wynegocjowanie rozwiązania prowadzącego do utworzenia libijskiego rządu jedności narodowej; z zadowoleniem przyjmuje starania Algierii i Maroka na rzecz wspierania dialogu wewnątrzlibijskiego; podkreśla, że UE wyraziła już gotowość do wprowadzenia środków ograniczających wobec podmiotów zakłócających proces dialogu, zgodnie z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2174 (2014); podkreśla, że UE powinna być gotowa do udzielenia wsparcia instytucjom w Libii, gdy tylko znalezione zostanie rozwiązanie polityczne i zawarte zostanie zawieszenie broni; podkreśla, że UE powinna przyczynić się do reform z zakresu SSR (reforma sektora bezpieczeństwa) i DDR (rozbrowienie, demobilizacja, reintegracja) w Libii po utworzeniu rządu jedności narodowej i na jego wniosek; ostrzega jednak, że w razie impasu w negocjacjach politycznych i nasilenia konfliktu zbrojnego UE musi być gotowa do udziału w interwencji pod auspicjami Rady Bezpieczeństwa ONZ, której celem będzie utrzymanie pokoju;
24. wyraża zaniepokojenie pogarszającą się sytuacją pod względem bezpieczeństwa w Jemenie; podkreśla, że kryzys polityczny przekształcił się w kryzys bezpieczeństwa i kryzys humanitarny, który destabilizuje cały Półwysep Arabski, a także wszystkie kraje regionu MENA; wspiera ONZ w jej działaniach na rzecz wznowienia negocjacji; podkreśla, że jedynie szeroki konsensus polityczny, osiągnięty w drodze pokojowych negocjacji między głównymi siłami politycznymi, w atmosferze wolnej od strachu, może doprowadzić do trwałego rozwiązania obecnego kryzysu oraz zachowania jedności i integralności terytorialnej tego kraju; wzywa UE i państwa członkowskie do podjęcia praktycznych działań w celu udzielenia pomocy ludności cywilnej i położenia kresu kryzysowi;
25. stanowczo potępia ataki na cywilną infrastrukturę i ludność w Jemenie, które przyniosły wiele ofiar i doprowadziły do znacznego pogorszenia już i tak tragicznej sytuacji humanitarnej; wzywa UE oraz podmioty międzynarodowe i regionalne, by pośredniczyły w zawarciu natychmiastowego zawieszenia broni oraz położeniu kresu przemocy wobec ludności cywilnej; wzywa do udostępnienia dodatkowych funduszy w

porozumieniu z innymi międzynarodowymi darczyńcami z myślą o zapobieganiu kryzysowi humanitarnemu i zapewnieniu podstawowej pomocy osobom będącym w potrzebie;

26. wzywa Komisję, by wraz z krajami regionu MENA znalazła strukturalne rozwiązanie problemu młodych ludzi, którzy opuszczają UE, aby walczyć po stronie ISIL/Daisz i innych organizacji terrorystycznych w Syrii i Iraku; wzywa państwa członkowskie, by przyjęły odpowiednie środki w celu uniemożliwienia bojownikom opuszczenia ich terytorium, zgodnie z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2170 (2014), oraz by opracowały dla służb bezpieczeństwa i agencji UE wspólną strategię monitorowania i kontrolowania dżihadystów; apeluje o współpracę w ramach UE i na szczeblu międzynarodowym w celu wszczęcia odpowiednich postępowań sądowych przeciwko wszelkim osobom podejrzanym o udział w aktach terrorystycznych oraz z myślą o opracowaniu innych środków zapobiegawczych służących wykrywaniu i powstrzymaniu radykalizacji; nawołuje państwa członkowskie do zacieśnienia współpracy i wymiany informacji między sobą, a także z organami UE;
27. podkreśla, że prowadząc walkę z terroryzmem, rząd Egiptu musi przestrzegać podstawowych praw człowieka i swobód politycznych, zaprzestać regularnego aresztowania pokojowo nastawionych demonstrantów i działaczy oraz szanować prawo do rzetelnego procesu sądowego; zwraca uwagę, że z zadowoleniem przyjąłby zakaz wykonywania kary śmierci, z którego skorzystałoby ci członkowie organizacji politycznych i społecznych, którzy w ostatnim czasie otrzymali taki wyrok;
28. z zadowoleniem przyjmuje wstępne porozumienie w sprawie biegu Nilu zawarte między Egiptem, Sudanem i Etiopią w dniu 23 marca 2015 r.; podkreśla, że wspólnie uzgodnione korzystanie z wód Nilu jest podstawą bezpieczeństwa wszystkich krajów leżących nad Nilem; podkreśla, że UE powinna być gotowa ułatwiać dalszy dialog między wszystkimi stronami, jeżeli zostanie to uznane za przydatne w negocjacjach;

Wzmocnienie globalnej strategii na rzecz demokracji i praw człowieka

29. jest przekonany, że brak demokracji jest jedną z podstawowych przyczyn niestabilności politycznej w tym regionie i że przestrzeganie praw człowieka i podstawowych zasad demokratycznych jest w długiej perspektywie najskuteczniejszym zabezpieczeniem przed chroniczną niestabilnością w krajach regionu MENA; zwraca się do UE i jej państw członkowskich, by nie postrzegały regionu MENA jedynie przez pryzmat krótkoterminowych zagrożeń dla bezpieczeństwa i by aktywnie i trwale wspierały demokratyczne aspiracje społeczeństw tego regionu; podkreśla potrzebę podjęcia wyważonych działań w ramach holistycznego i ambitnego podejścia do demokracji, aby połączyć politykę w zakresie bezpieczeństwa z polityką w zakresie praw człowieka, która jest jednym z priorytetów UE; podkreśla znaczenie umacniania długoterminowej stabilności w regionie MENA dzięki kontynuowaniu wsparcia UE dla społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza za pośrednictwem Europejskiego Instrumentu na rzecz Wspierania Demokracji i Praw Człowieka oraz Instrumentu na rzecz Społeczeństwa Obywatelskiego Krajów Sąsiedztwa ENI, a także dzięki nowym instrumentom wspierającym demokrację, jak Europejski Fundusz na rzecz Demokracji; wzywa państwa członkowskie, aby w duchu solidarności i zaangażowania zapewniły wystarczające środki finansowe budżetowi tego funduszu w celu zagwarantowania najbardziej elastycznego i skutecznego wsparcia lokalnym podmiotom działającym na rzecz przemian demokratycznych w regionie; wzywa ESDZ do podwojenia wysiłków

na rzecz rozpowszechniania i wyjaśniania wartości europejskich, w szczególności poprzez regularne kontakty z władzami, a także, równolegle, z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego;

30. z zadowoleniem przyjmuje rozpoczęcie przez wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel i Komisję Europejską szeroko zakrojonych konsultacji w sprawie przeglądu EPS; wzywa Komisję, ESDZ, Radę i państwa członkowskie do opracowania skutecznego i bardziej innowacyjnego politycznego i strategicznego wymiaru EPS; z zadowoleniem przyjmuje posiedzenie ministrów spraw zagranicznych państw UE i krajów południowego basenu Morza Śródziemnego; przypomina, że było to pierwsze posiedzenie ministrów spraw zagranicznych od siedmiu lat; jest zdania, że takie posiedzenia powinny odbywać się co roku; wzywa ESDZ i Komisję do dalszego wspierania reform demokratycznych i demokratycznych podmiotów w regionie MENA, zwłaszcza w krajach sąsiadujących z UE; podkreśla znaczenie zachowania obecnej równowagi w dystrybucji środków przy przydziale funduszy w ramach EPS; przypomina, że krajom dokonującym postępów w realizacji reform i postępującym zgodnie z polityką europejską należy udzielać zdecydowanego dodatkowego wsparcia, ze szczególnym uwzględnieniem Tunezji, a także podkreśla potrzebę promowania praw kobiet;
31. wzywa UE i jej państwa członkowskie do stworzenia specjalnego programu mającego na celu wspieranie i rehabilitację kobiet i dziewcząt będących ofiarami przemocy seksualnej i niewolnictwa na obszarach ogarniętych konfliktami w regionie MENA, zwłaszcza w Syrii i Iraku; wzywa rządy krajów regionu MENA, a także ONZ, UE oraz zainteresowane organizacje pozarządowe, aby uwzględniały szczególnie trudną sytuację kobiet i dziewcząt na uchodźstwie, zwłaszcza tych, które są odseparowane od rodzin, aby zapewniły im odpowiednią ochronę oraz nasiliły działania mające na celu pomoc osobom, które przeżyły akty przemocy seksualnej, przy jednoczesnym wdrażaniu polityki socjalnej pozwalającej im na reintegrację ze społeczeństwem; wzywa strony konfliktów zbrojnych, aby przestrzegały postanowień rezolucji nr 1325 (2000) Rady Bezpieczeństwa ONZ, przyjęły środki w celu ochrony kobiet i dziewcząt, w szczególności przed wykorzystywaniem seksualnym, przemytem ludzi i handlem ludźmi do celów seksualnych, oraz walczyły z bezkarnością sprawców; wzywa rządy krajów regionu MENA do podpisania i ratyfikowania konwencji stambulskiej, która jest silnym instrumentem służącym kompleksowemu zwalczaniu przemocy wobec kobiet i dziewcząt, w tym przemocy domowej i okaleczania żeńskich narządów płciowych;
32. podkreśla szansę na to, że negocjacje dotyczące układów o stowarzyszeniu przyczynią się do przyspieszenia reform; podkreśla, że wszystkie wymiary działania powinny być ze sobą powiązane, aby pozwolić UE na pogłębianie stosunków z danym krajem w kompleksowy i spójny sposób; podkreśla, że układy te powinny zawierać rzeczywiste i konkretne zachęty dla partnerów w celu uatrakcyjnienia ścieżki reform i uczynienia jej bardziej skuteczną i widoczną dla ludności cywilnej;
33. podkreśla, że UE i kraje regionu MENA powinny zacieśnić współpracę w oparciu o możliwe do zaakceptowania dla obu stron cele, których podstawą są wspólne interesy; podkreśla korzyści, jakie przyniosłaby koordynacja pomocy UE na rzecz krajów regionu MENA z innymi międzynarodowymi darczyńcami; zwraca się do Komisji o przedstawienie propozycji w celu poprawy takiej koordynacji i podkreśla, że konieczna jest koordynacja doraźnej pomocy z długoterminową pomocą rozwojową;

34. jest głęboko przekonany, że rozwój lokalnej demokracji i skuteczne sprawowanie władzy na szczeblu lokalnym mają kluczowe znaczenie dla stabilizacji krajów regionu MENA, dlatego wzywa do instytucjonalizacji i budowania zdolności stowarzyszeń samorządów lokalnych i regionalnych w tych krajach;
35. potępia ciągle naruszenia prawa do wolności religii lub przekonań w tym regionie i powtarza, że UE przywiązuje do tej kwestii duże znaczenie; ponownie podkreśla, że prawo do wolności myśli, sumienia i religii jest jednym z podstawowych praw człowieka; dlatego podkreśla, że trzeba skutecznie zwalczać wszelkie formy dyskryminacji mniejszości religijnych; wzywa rządy krajów regionu MENA do obrony pluralizmu religijnego; wzywa Unię Europejską do nasilenia wysiłków na rzecz aktywnej ochrony mniejszości religijnych i zapewnienia stref bezpieczeństwa; wyraża zadowolenie z przyjęcia w ciągu roku sprawozdawczego 2013 wytycznych UE w sprawie propagowania i ochrony wolności religii lub przekonań i wzywa instytucje UE i państwa członkowskie do zwracania szczególnej uwagi na realizację tych wytycznych zarówno na forach międzynarodowych i regionalnych, jak i w stosunkach dwustronnych z państwami trzecimi; zachęca wiceprzewodniczącą/wysoką przedstawiciel oraz ESDZ do zaangażowania się w stały dialog z organizacjami pozarządowymi, grupami religijnymi lub światopoglądowymi oraz przywódcami religijnymi;
36. jest przekonany, że współpraca i dyplomacja kulturalna, a także współpraca akademicka i dialog religijny, mają zasadnicze znaczenie w walce z terroryzmem oraz wszelkimi formami radykalizmu; podkreśla, że zarówno dla Europy, jak i dla regionu MENA edukacja i rozwój ducha krytycznego są również sposobem na przeciwdziałanie radykalizacji postaw i wzywa zatem UE i jej państwa członkowskie do wspierania niezbędnych inwestycji w tym zakresie; podkreśla najwyższą wagę promowania wymiany kulturalnej i akademickiej, w tym również z przedstawicielami islamu w krajach regionu MENA i wspólnotami islamskimi w Europie; zachęca kraje partnerskie do udziału w programach kulturalnych UE; wzywa Komisję, aby przystąpiła do prac nad wnioskiem Parlamentu Europejskiego w sprawie ustanowienia ambitnego eurośródmorskiego programu Erasmus, odrębnego od programu Erasmus+; wzywa Komisję, by w najbliższym czasie zwróciła szczególną uwagę na programy Erasmus + opracowane dla południowej części regionu Morza Śródziemnego; zachęca, aby programy wymiany były skierowane także do uczestników z krajów regionu MENA, które nie są objęte EPS;
37. podkreśla potrzebę wypracowania skutecznej europejskiej odpowiedzi, wspólnej dla wszystkich państw członkowskich, na propagandę dżihadystów oraz radykalizację w samej UE, z uwzględnieniem wykorzystania narzędzi cyfrowych, internetu i serwisów społecznościowych oraz przy udziale europejskich władz lokalnych i we współpracy ze społecznościami obywateli europejskich, które utrzymują silne więzi kulturowe z krajami regionu MENA; uważa, że ta alternatywna narracja powinna opierać się na promowaniu wspólnych wartości zakładających powszechność praw człowieka i powinna dyskredytować ideę konfliktu między religiami czy cywilizacjami; apeluje o zatrudnienie w ESDZ pracowników mówiących językami regionu MENA w celu poprawy skuteczności komunikacji; podkreśla potrzebę rozpowszechniania pozytywnych informacji – wraz z konkretnymi przykładami – na temat stosunków i współpracy między Unią Europejską a krajami regionu MENA; wskazuje na konieczność zapewnienia większej widoczności Unii Europejskiej i jej państw członkowskich w tym regionie;

38. wskazuje na możliwości stwarzane przez EPS w zakresie dialogu kulturowego i międzywyznaniowego; podkreśla związek, jaki istnieje, z jednej strony między wymianą i współpracą między UE i krajami zrzeszonymi w ramach EPS w dziedzinie kultury i edukacji, a z drugiej strony – rozwojem i wzmocnieniem otwartego społeczeństwa obywatelskiego, demokracji, rządów prawa, a także propagowaniem podstawowych wolności i praw człowieka;
39. podkreśla znaczenie rozwijania bezpośredniego dialogu ze społeczeństwem obywatelskim w krajach regionu MENA w celu lepszego zrozumienia oczekiwań ludności; wyraża poparcie dla utworzenia systemu konsultacji i nadania większego znaczenia organizacjom społeczeństwa obywatelskiego i nowym pokoleniom w ramach EPS; kładzie w szczególności nacisk na znaczenie zaangażowania młodych ludzi z tych krajów w dialog oparty na szczerych, bezpośrednich i równoprawnych stosunkach; przypomina, jak duże znaczenie mają misje obserwacji wyborów, i wzywa Parlament Europejski oraz ESDZ do wysyłania ich do wszystkich krajów tego regionu, na zaproszenie rządów tych krajów, jeżeli pojawią się realne perspektywy przeprowadzenia prawdziwie demokratycznych wyborów oraz pod warunkiem że skutkiem takich misji nie będzie legitymizacja zmanipulowanych działań; apeluje o regularne działania następcze w odniesieniu do wydanych przez te misje zaleceń;
40. podkreśla konieczność potwierdzenia kluczowej roli Unii dla Śródziemnomorza, która, będąc jedynym forum dialogu na temat partnerstwa między Unią Europejską a wszystkimi krajami basenu Morza Śródziemnego, powinna stać się motorem inwestycji w trwały rozwój społeczno-gospodarczy tego regionu; zauważa, że powinna ona być w stanie samodzielnie pozyskiwać fundusze niezbędne do realizacji tych projektów; wspiera dynamiczny proces posiedzeń na szczeblu ministerialnym; wzywa do szerszego nagłaśniania jej programów i działań, w tym wspólnych misji obserwacji wyborów i wspólnych misji oceniających, a także do zacieśnienia współpracy z Unią Europejską; przypomina znaczenie ożywienia Eurośródziemnomorskiego Zgromadzenia Parlamentarnego i nadania mu ambicji politycznych w celu rzeczywiście wspólnego zmierzania się z wyzwaniem związanym z bezpieczeństwem i stabilnością w regionie Morza Śródziemnego;
41. wyraża głębokie zaniepokojenie z powodu naruszeń praw człowieka, zwłaszcza wobec najbardziej zagrożonych grup w krajach regionu MENA, w których toczą się konflikty; uważa, że jedną z najbardziej zagrożonych grup są dzieci, dlatego ponownie podkreśla potrzebę nasilenia działań na rzecz realizacji zmienionej strategii wdrożenia wytycznych UE w sprawie dzieci w konfliktach zbrojnych; zachęca UE do dalszego pogłębiania współpracy ze specjalnym przedstawicielem ONZ ds. dzieci w konfliktach zbrojnych, wspierając powiązane plany działania oraz mechanizmy monitorowania i sprawozdawczości;

Pogłębienie współpracy na rzecz rozwoju gospodarczego

42. zwraca uwagę, że region MENA jest szczególnie dotknięty ubóstwem i nierównościami; jest przekonany, że rozwój gospodarczy i społeczny oraz umacnianie demokracji i sprawiedliwości są niezbędnymi czynnikami pozwalającymi na osiągnięcie stabilności politycznej; jest zaniepokojony sytuacją młodych ludzi i uważa, że należy jej zaoferować godziwe i słuszne perspektywy na przyszłość; podkreśla fundamentalne znaczenie walki z korupcją w krajach regionu MENA, nie tylko po to, by przyciągnąć inwestycje europejskie i umożliwić zrównoważony rozwój gospodarczy,

ale także sprostać wyzwaniom w zakresie bezpieczeństwa; podkreśla stały związek między przejrzystością, praworządnością i zwalczaniem terroryzmu, które to zagadnienia należy koniecznie traktować całościowo; wzywa ESDZ, Komisję i państwa członkowskie UE, by pogłębiły współpracę w dziedzinie zwalczania korupcji w krajach regionu MENA, co powinno stanowić priorytet w walce z terroryzmem;

43. jest zdania, że dialog strategiczny UE z krajami regionu MENA powinien być uzupełniony nowym impulsem na rzecz trwałego rozwoju gospodarczego, który będzie w stanie rozwiązać problem nierówności i stworzyć możliwości zatrudnienia i kształcenia, przede wszystkim dla młodzieży; podkreśla znaczenie ułatwienia krajom regionu MENA dostępu do jednolitego rynku UE, ze wszelkimi niezbędnymi dla nich zabezpieczeniami; podkreśla znaczenie wspierania europejskich inwestycji w krajach regionu MENA, obejmujących projekty energetyczne i infrastrukturalne, których strategicznym celem jest promowanie zrównoważonego rozwoju i demokratycznej rozliczalności;
44. przypomina, że rok 2015 jest Europejskim Rokiem na rzecz Rozwoju, którego celem jest zachęcenie większej liczby Europejczyków do zaangażowania się w eliminację ubóstwa na świecie i który pokrywa się z planami ustanowienia przez społeczność międzynarodową celów zrównoważonego rozwoju; wzywa władze publiczne wszystkich szczebli rządowych w krajach regionu MENA, aby realizacja tych celów była dla nich priorytetem;
45. podkreśla, że pogłębiony dialog na temat kwestii energetycznych w regionie Morza Śródziemnego może pobudzić regionalną współpracę, wspierać stabilność w regionie i zapewnić integralność środowiskową; sugeruje zatem, by UE zaangażowała się bardziej w dyplomację energetyczną w regionie MENA, tak jak określono w unii energetycznej; podkreśla znaczenie, zarówno z punktu widzenia strategicznego, jak i gospodarczego, jakie ma dla Unii Europejskiej zaopatrywanie się w energię w południowych państwach sąsiednich; z zadowoleniem przyjmuje utworzenie eurośródziemnomorskiej platformy na rzecz gazu i podkreśla potrzebę rozwoju eurośródziemnomorskich wzajemnych połączeń w sektorze gazu i energii elektrycznej;
46. wspiera finansowanie kształcenia akademickiego i szkoleń zawodowych w krajach regionu MENA w celu stworzenia szerokiego kompendium umiejętności zawodowych; zauważa, że unijny program mobilności wahadłowej na rzecz szkolenia zawodowego należy rozszerzyć w jak największym stopniu na wszystkie kraje regionu MENA za pomocą elastycznych i rozwojowych narzędzi, takich jak partnerstwa na rzecz mobilności;
47. wzywa UE do potwierdzenia swojego zaangażowania na wszystkich etapach rozwoju gospodarczego państw tego regionu, z wykorzystaniem wszelkich dostępnych jej narzędzi; przypomina, że narzędzia te zaczynają się od pomocy humanitarnej, a kończą się na pogłębionych i kompleksowych umowach o wolnym handlu i pozwalają objąć proces rozpoczynający się wychodzeniem z kryzysu i kończący się ustanowieniem stabilnych instytucji;
48. ubolewa nad faktem, że do odblokowania pomocy makrofinansowej dla krajów, w których sytuacja budżetowa jest szczególnie napięta, niezbędny jest minimalny okres jednego roku; podkreśla, że potrzebne jest bardzo szybkie wykorzystanie lub przekierowanie środków przez UE; wzywa do ustanowienia nowego wymiaru

proceduralnego pomocy UE, zarówno w ramach pomocy świadczonej na podstawie instrumentów finansowych działań zewnętrznych UE, jak i na poziomie pomocy makrofinansowej; podkreśla w kontekście pomocy makrofinansowej, że UE powinna dokonać odpowiedniej oceny społeczno-gospodarczych skutków środków, jakich wymaga się od państw beneficjentów, a także wpływu tych środków na przestrzeganie praw człowieka, tak aby tego typu pomoc nie była czynnikiem destabilizującym, np. podważając ochronę socjalną; wzywa podmioty udzielające pomocy pochodzące ze świata arabskiego do koordynacji pomocy w ramach LPA i RWPZ oraz, o ile to możliwe, z UE;

49. wzywa Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) i Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR) do koordynowania ich strategii inwestycyjnych z Unią dla Śródziemnomorza, tak aby stworzyć pozytywne synergie;
50. wzywa UE do rozwijania partnerstw z tymi krajami w regionie, które nie leżą w jej bezpośrednim sąsiedztwie; popiera zawarcie konwencji mającej na celu ustanowienie strefy wolnego handlu między UE a RWPZ, o ile znalezione zostanie korzystne dla obu stron porozumienie, które pozwoli UE na większą obecność i stworzenie dodatkowego efektu dźwigni w tym regionie, szczególnie poprzez wznowienie negocjacji w sprawie nowego wspólnego programu działania; przypomina, że takie porozumienie weszło w życie między RWPZ i EFTA w dniu 1 lipca 2014 r.;
51. zachęca UE do kontynuowania rozmów w sprawie rozpoczęcia negocjacji dotyczących kompleksowych i pogłębionych umów o wolnym handlu z niektórymi krajami w tym regionie, zgodnie z zobowiązaniami podjętymi przez Unię Europejską w następstwie partnerstwa z Deauville; przypomina, że rozwój stosunków handlowych jest częścią polityki zewnętrznej UE i przyczynia się do realizacji celów w zakresie pokoju, dobrobytu i stabilności;
52. podkreśla, że integracja regionalna krajów regionu MENA pozwoliłaby na zacieśnienie więzi politycznych oraz wspierałaby handel i rozwój; wzywa kraje regionu MENA do dywersyfikacji swoich sektorów gospodarki i importu; zauważa, że kraje regionu MENA w przeważającej mierze prowadzą handel z krajami spoza tego regionu; wyraża ubolewanie z powodu blokady działań Unii Maghrebu Arabskiego; zachęca UE do dołożenia wszelkich starań, na szczeblu dyplomatycznym, politycznym i finansowym, w celu wprowadzenia w życie koncepcji regionalnej integracji krajów Maghrebu, w ramach Unii Maghrebu Arabskiego lub porozumień z Agadiru, mających szerszy zakres geograficzny;
53. z zadowoleniem przyjmuje wsparcie ze strony Rady do Spraw Zagranicznych dla inicjatywy na rzecz koordynacji inwestycji w południowym regionie Morza Śródziemnego (AMICI); podkreśla znaczenie inicjatyw na rzecz większej spójności i skuteczności działań zewnętrznych Unii Europejskiej;
54. popiera dalszą współpracę w sektorze transportu, w tym dzięki ściślejszemu powiązaniu sieci infrastruktury Unii Europejskiej z krajami partnerskimi w celu ułatwienia przepływu osób i towarów;

o

o o

55. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Europejskiemu Komitetowi Regionów, rządów i parlamentom wszystkich państw członkowskich UE, sekretarzowi generalnemu Ligi Państw Arabskich oraz Unii dla Śródziemnomorza, a także rządów i parlamentom ich państw członkowskich.